

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Dette er definitivt et prosjekt i den vanskelige enden av skalaen.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

Skal du skjære dine egne materialer, er dette et prosjekt som tar lang tid. Byggingen av selve trappen kan gjøres i løpet av tre-fire effektive arbeidshelger.

PRIS

Materialene er gratis, men det er brukt cirka 1000 kroner til LED-lys og skruer.

MATERIALER

- Furuplanker skåret på egen sag til vanger, trappetrinn, håndlist og trappestolper.
- Diverse skruer til innfesting
- Ferdigkoblede lavvolt LED-lys kjøpt som sett
- Trelim
- Gulvplakk

Mer kortreiste materialer enn dette får du ikke. **Trappen er nemlig laget av furutrær som sto rett utenfor hytteveggen.** De er i tillegg saget ut på hytteeiernes eget minisagbruk – kjøpt inn for anledningen.

For noen er det ikke utfordring nok bare å lage en vinkeltrapp. Eierne av denne hytta bestemte seg i tillegg for å lage materialene selv, av noen store furutrær som sto på tomten. De felte trærne, kjøpte seg et minisagbruk, skar opp trærne, lot materialene tørke og brukte dem til å lage deres egen unike trapp.

Fordi trappen skulle lages med strukturen fra treet bevart, tok byggingen tid, og løsninger måtte finnes underveis. Men resultatet ble en åpen, flott trapp med lysinnfall fra vinduet i trappeløpet.

Ikke for hvem som helst

Å bygge en vinkeltrapp av materialer du har skåret selv, er ikke en jobb for hvem som helst. Det krever både tilgang på trær du kan lage materialer av, plass til å gjøre det og ikke minst en god porsjon pågangsmot. Denne artikkelen er derfor ingen veiledning du kan kopiere hjemme. Men den gir deg forhåpentlig inspirasjon, og den viser at det meste er mulig, bare du våger å prøve. □

VIRKELIG KORTREIST FURUTRAPP

De korte vangen i vinkelen skrus fast gjennom utfresingene til trappetrinnene.

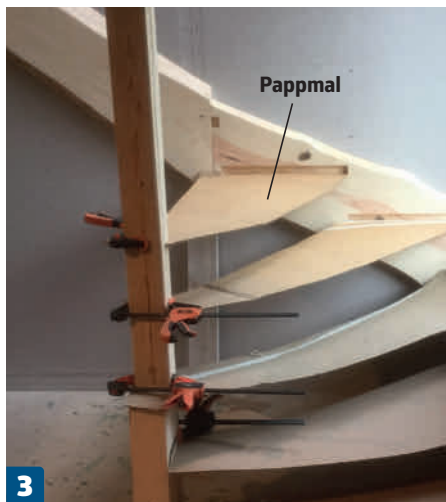
Trappedelene tilpasses hverandre

Etter at vangedelene er plukket ut blant de ferdig tørkede materialene, blir de høvlet og slipt etter alle kunstens regler.

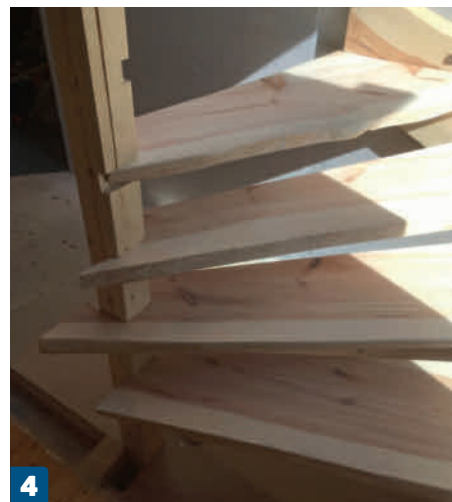
Deretter settes vangen midlertidig opp, etter mål som først er tegnet opp på veggene, og plasseringen av trinnene blir markert.

Vangene settes opp og tas ned flere ganger, før alle mål er på plass. Den lange vangen på veggen skrus fast fra rommet bak veggen, mens den andre lange vangen i motsatt side foreløpig holdes midlertidig med tvinger.

Vangene i hjørnet skrus fast gjennom utfresingene til trinnene, og den ferdige trappen ender opp helt uten synlige skruer.

Pappmal

Vangene avrundes og tilpasses hverandre i endene.

1. Vangene settes opp midlertidig. Plasseringen av trinnene er tegnet opp på veggene, og markeringen av dem overføres til vangen. Etterpå kan vangen tas ned igjen, og sporene til trinnene kan freses. Prøvemonteringen gjøres i flere omganger for å sikre at alt blir riktig.

2. Den lange vangen i motsatt side av veggen holdes ikke fast av skruer noe sted. Den blir i stedet felt inn i trappestolpen og i etasjeskillet i overkant av trappen. Her holdes den midlertidig på plass med tvinger, mens utfresingene til trinnene markeres.

3. Trappevinkelen krever spesialtilpassinger. Derfor lages alle trinnene først av pappmaler, som legges mellom utfresingene i vangen på veggen og trappestolpen. Når pappmalene er ferdig tilpasset, brukes de til å skjære ut trinnene i vinkelen etter.

4. Trappetrinnene til vinkelen skjæres ut, og trappestolpen får utfresinger til trinnene, før trinnene prøvemonteres. Dette er kompliserte tilpassinger, med buede bord og naturlige kanter på bordene. Der det kreves tilpassinger, markeres dette. Etterpå fjernes trinnene igjen, og trappestolpen tas ned før den endelige monteringen.

5. Den lange vangen på veggen skrus fast gjennom veggen fra baksiden. Her er den satt opp med utfresingene til trinnene på plass etter den første prøvemonteringen. Ettersom vangen fremstår naturlige og grove, med stokkenes naturlige variasjoner i kantene, er de to vangedelene også avrundet og tilpasset til hverandre i endene.

Ferdigstilling av trappen

Etter at trappedelene er prøvemontert flere ganger, slik at alle usikkerheter om tilpassinger og plasseringer av trappens deler er fjernet, er det klart for endelig montering.

Først legges den ene lange vangen ned på gulvet, med ryggen mot underlaget. Deretter limes trinnene inn i vangen, før den andre vangen legges oppå og limes fast til trinnene.

Etter at også de resterende trappedelene er satt sammen så mye som mulig, lakkeres alt sammen, før delene løftes på plass – med solid oppstøtting underveis.

Til slutt får trappen en håndløper og innfelte LED-lys i vangene, som felles inn fra rommet på baksiden av trappeløpet. Der trekkes også alle ledninger til lyset.

1. Etter at trappedelene er tilpasset og utfresingene i vangene er ferdige, er det tid for å sette sammen trappen. Her legges den ene vangen på "ryggen" på gulvet, mens trinnene limes på plass i den. Etterpå limes den andre vangen fast til trinnene i den andre enden. Pappen på gulvet beskytter vangen mot riper, og gulvet mot lim.

2. Trappestolpen limes også sammen med trinnene i hjørnet. Det gjøres mens stolpen står oppreist.

3. Når delene er limt sammen, og satt sammen så mye de kan på forhånd, er det tid for den endelige monteringen – etter at trappen er lakkert med tre strøk gulvlakk. Først heises den øvre, rette delen på plass. Den støttes solid på undersiden frem til trappestolpen monteres.

4. Etter at trappestolpen er satt opp, sammen med vangene og trinnene i hjørnet, felles det også inn LED-lys i trappevangene. Lysene er et ferdig sett, som kan monteres uten en elektriker. Hull til lysene bores inn til rommet bak veggen i trappen, der også alle ledningene til lyset trekkes.

5. Til slutt får trappen en håndløper. Selvsagt også skåret ut av et tre på tomten. Den er plukket spesielt ut av en krokete furu, akkurat med tanke på oppgaven. Og resultatet er en håndløper som passer perfekt til resten av den rustikke trappen.

Trappeformelen

For at en trapp skal være god å gå i, skal opptrinn og inntrinn passe i forhold til hverandre. Riktig forhold kan du regne ut ved hjelp av trappeformelen, som lyder slik:

Et inntrinn pluss to opptrinn skal til sammen bli cirka 63 cm. Opptrinnet skal dog aldri overstige 21 cm, og inntrinnet skal være minst 21 cm. Hvis inntrinnet for eksempel er 39 cm, og opptrinnet 12 cm, blir regnestykket $39 + (2 \times 12) = 63$ – en perfekt trapp å gå i.

SLIK FUNGERER ET MINISAGBRUK

Investerer du i et minisagbruk, bruker du en vanlig motorsag til å skjære dine egne materialer. Eneste forutsetning er at motorsagen passer til jigger du må feste på sagen – og de fleste jigger passer med de fleste sager.

I tillegg er det en fordel at sagen utstyres med et såkalt kløyvekjede, som er laget for å sage med veden i treet, ikke på tvers av den. Dermed skjærer sagen seg lettere gjennom stokkene. Sagen bør heller ikke være av de svakeste, men middels styrke og sterkere anbefales. Du kan bruke sagen med kun en jigg, som da støttes mot et anlegg som du lager selv, av noen lange planker. Men det enkleste er å kjøpe med et anlegg, som i tillegg holder stokken når du sager.

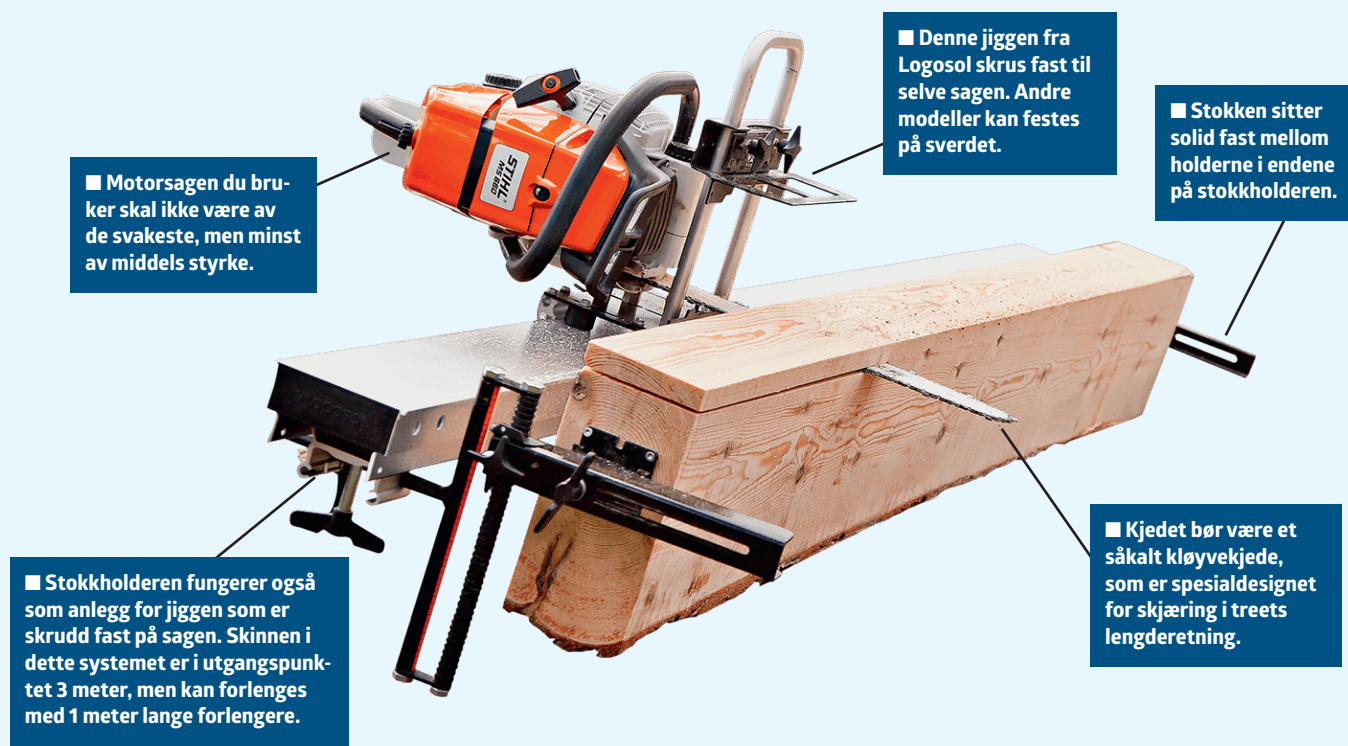

Dette er minsagbruket som materialene til trappen i denne artikkelen er saget ut på.

LAG MATERIALENE DINE SELV – DER DU SELV VIL

Med et minisagbruk kan du lage dine egne materialer ute i skogen, der trærne du skjærer opp er felt. Da slipper du å transportere tunge stokker, og du slipper en masse sagflis hjemme i hagen. Men løsningen kan også brukes på hytta, hjemme eller hvor som helst ellers du har muligheten til å skjære opp lange stokker.

Dette minsagbruket fra Logosol består av en jigg som monteres på motorsagen, og en stokkholder, som både holder stokken og fungerer som anlegg. Prisen på jiggeren er 2213 kroner, mens stokkholderen koster 6550 kroner. Delene selges også i en pakkepris til 8700 kroner. Les mer på no.logosol.com.

■ Motorsagen du bruker skal ikke være av de svakeste, men minst av middels styrke.

■ Denne jiggeren fra Logosol skrues fast til selve sagen. Andre modeller kan festes på sverdet.

■ Stokken sitter solid fast mellom holderne i endene på stokkholderen.

■ Stokkholderen fungerer også som anlegg for jiggeren som er skrudd fast på sagen. Skinnen i dette systemet er i utgangspunktet 3 meter, men kan forlenges med 1 meter lange forlengere.

■ Kjedet bør være et såkalt kløyvekjede, som er spesialdesignet for skjæring i treet i lengderetning.